

7 клас
Узагальнення й
систематизація вивченого
з розділу “ Дієприслівник
”

Стрембицька Л.А.

И чи і?

**Вставте замість крапок пропущені букви и або і,
поясніть свій вибір**

*1) Працююч... відпочивають. Працююч... над твором.
Стояч... води. Слухали стояч...*

*2) Тремтяч... від холоду. Тремтяч... руки.
Блимаюч... вогники. Блимаюч... очима.*

Словниковий диктант

Не бажаючи, не побачивши, ненавидячи,
недоїдаючи або не доїдаючи, не вловивши, **не**
славлячи або неславлячи, не помітивши, не
пускаючи, нехтуючи, не змивши, не потроївши, не
відкидаючи, не вгаваючи, нервуючи, не присівши,
не забувши, незчувшись, **недобачаючи або не**
добачаючи

Гра “ Доконаний чи недоконаний вид ”

Плескайте в долоні, якщо дієприслівник

доконаного виду - 1 раз,

недоконаного – 2 рази

Чуючи, сівши, знаючи, здолавши, перемігши,
допомігши, співаючи, проспівавши, знайшовши,
відповівши, причесавшись, сподіваючись,
виходячи, запізнившись, відмовившись,
викопавши, причепившись, стоячи, несучи,
берічи, біжучи, отримавши, забувши, похваливши

Творче конструювання

Утворіть від поданих дієслів дієприслівники.
Визначте вид дієприслівників, позначте в них
суфікси

1) Нести, подорожувати, зняти, звірити,
пробігти, планувати

2) Пролізти, дзвонити, подолати.

Перевірте

Пролізти - пролізши,

Дзвонити – дзвонять – дзвонячи

Подолати - подолавши.

Морфологічний розбір дієприслівників

**З вправи підручника 163 на с. 95 випишіть дієприслівники,
зробіть їх морфологічний розбір за схемою**

1.Форма дієслова (дієприслівник)

2.Вид

3.Час

4.Синтаксична роль

Так правильно

- 1) Сидячи в кімнаті, Роман почув знайомі кроки.
- 2) Коли ми дивимось на картину, мимоволі стискається серце.
- 3) З'їжджаючи з гори, у мене зламалася лижа.

Практична робота

Спишіть, розставляючи пропущені розділові знаки. Підкресліть визначте синтаксичну роль дієприслівників та дієприслівникових зворотів.

Шуміло море виграючи на сонці ваблячи зір заспокійливим синім простором... Марія все стояла на причалі мовчки проводжаючи катер очима. Потім мовби схаменувшись оглянулась і помітила що біля неї нема вже нікого. Мати клопоталася біля будинку перемиваючи посуд батько з хлопцями перетягував балони в склад.

Перевірте

Шуміло море, виграючи на сонці, ваблячи зір
заспокійливим синім простором... Марія все стояла на
причалі, мовчки проводжаючи катер очима. Потім, мовби
схаменувшись, оглянулась і помітила, що біля неї нема вже
нікого. Мати клопоталася біля будинку, перемиваючи
посуд, батько з хлопцями перетягував балони в склад.

Так чи ні?

Якщо ви з твердженнями згодні, ставте значок +, якщо не згодні, ставте значок –

7. Дієприслівники не мають закінчень.

8. У реченні І я, заплакавши назад, поїхав знову на чужину. розділові знаки поставлені правильно.

9. Від дієслова бачать утворюється дієприслівник із суфіксом -учи.

10. У словосполученні затихаючи звуки помилок немає.

11. У реченні Не жалкуючи сил та часу вчи рідну мову вжито одиничний дієприслівник.

12. Дієприслівник зібравшись - теперішнього часу.

Так чи ні?

Якщо ви з твердженнями **згодні**, ставите значок **+**, якщо не згодні –

1. Дієприслівник знаючи – доконаного виду.
2. Дієприслівники в реченні завжди виконують роль обставини.
3. Від дієслова лежать можна утворити форму доконаного виду.
4. У словосполученні **стояч...** біля річки замість крапок слід поставити літеру **и**.
5. Вираз (не) добудившись слід писати окремо.
6. Речення **Співаючи пісню, мені стало погано**_побудоване правильно.

Домашнє завдання

1. Повторити тему “Дієприслівник”
2. Підготуватись до контрольної роботи

Вибірково- розподільна робота

Прочитайте текст, доберіть заголовок. Визначте стиль та тип мовлення. Випишіть дієприслівники у дві колонки: 1 – недоконаного виду, 2 – доконаного виду.

Вражаючи багатством барв і пахощів, полум'яніють патріархи лісів – дуби. Поважно й розмірно вони скидають з обтяженого віття стиглі жолуді й листя, вимощуючи землю розмаїтою мозаїкою.

Узявши курс на південь, відлітають табуни гусей. Верткі синиці, збиваючись у зграйки, наближаються до людських осель. Вони цінькають під вікнами, ніби нагадуючи людям, що вже наближається час вивішувати пташині годівниці.

Молоді борсучата, підрісши і змужнівши, відділяються від батьків, переходять на самостійне життя. Олені й козулі мирно згруповуються в невеликі табуни і, не поспішаючи, прямують до верболозових заростей, у мілколісся.

Лінгвістичне повідомлення

